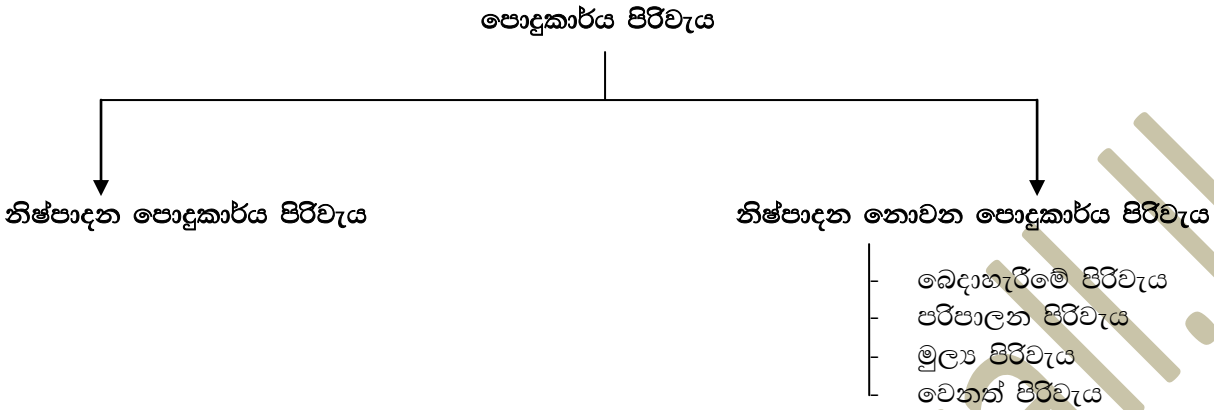

පොදුකාර්ය පිරිවැය

පිරිවැය ඒකකය සමඟ පැහැදිලිව වෙන්කර හඳුනාගත නොහැකි පිරිවැය පොදුකාර්ය පිරිවැය ලෙස හඳුන්වයි. එනම් වක්‍ර ද්‍රව්‍ය, වක්‍ර ශ්‍රමය සහ වක්‍ර වෙනත් වියදම් වල එකතුවයි.

උදා - කම්හල් මුරකරු වැටුප්, බේකරියක භාවිතා වන දර, සුපරික්ෂක වේතන, වරිපනම්, විදුලිය, ගොඩනැගිලි කුලී පොදුකාර්ය පිරිවැය පහත පරිදි වර්ගීකරණය කොට හඳුනාගත හැකියි.

• නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය

නිෂ්පාදනය සඳහා දායක වන එහෙත් පිරිවැය ඒකකය සමඟ පැහැදිලිව වෙන්කර හඳුනාගත නොහැකි පිරිවැය, නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය ලෙස හඳුන්වයි.

• නිෂ්පාදන නොවන පොදුකාර්ය පිරිවැය

නිෂ්පාදනය සඳහා දායක නොවන, නිෂ්පාදනයේ කොටසක් ලෙස නොසැලකෙන, ලාභයෙන් ආවරණය කරගන්නා පිරිවැය නිෂ්පාදන නොවන පොදුකාර්ය පිරිවැය ලෙස හඳුන්වයි.

පොදුකාර්ය පිරිවැය බෙදාහැරීමේ ක්‍රියාවලිය

නිෂ්පාදනය වෙනුවෙන් පිරිවැය රැස්කරන මධ්‍යස්ථාන කිහිපයක් පවතින විට ඒ සෑම පිරිවැය මධ්‍යස්ථානයකට ම පිරිවැය පිළිගත් ක්‍රමයකට බෙදාහැරිය යුතුයි. ඉන් අනතුරුව එක් ඒකකයකට අදාළ පොදුකාර්ය පිරිවැය ගණනය කර එය ඒකකයක නිෂ්පාදන පිරිවැය ගණනය කිරීම සඳහා භාවිතා කළ යුතුයි.

නිෂ්පාදන ඒකකයක පිරිවැය ගණනය කරන අකාරය

සෘජු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය	XXX	} ප්‍රාථමික පිරිවැය
සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය	XXX	
සෘජු වෙනත් පිරිවැය.....	XXX	
නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය	XXX	
නිෂ්පාදන පිරිවැය.....	XXX	
නිෂ්පාදන නොවන පොදුකාර්ය පිරිවැය	XXX	
මුළු පිරිවැය.....	XXX	

ඒ අනුව භාණ්ඩ ඒකකයකට අදාළ නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය, ප්‍රාථමික පිරිවැය මෙන් පැහැදිලිව වෙන්කර හඳුනාගත නොහැකි බැවින් ඒ සඳහා පොදුකාර්ය පිරිවැය, පිරිවැය ඒකකය අතර බෙදාහැරීම කළ යුතුයි.

පොදුකාර්ය පිරිවැය බෙදාහැරීමේ ක්‍රියාවලිය පියවර වශයෙන් පහත දැක්වේ.

01. පොදුකාර්ය පිරිවැය රැස්කිරීම.
02. පොදුකාර්ය පිරිවැය ප්‍රතිපාදනය කිරීම/වෙන් කිරීම.
03. පොදුකාර්ය පිරිවැය විභජනය කිරීම.
04. පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය ගණනය කිරීම.
05. පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය කිරීම.

මෙහිදී මතක තබාගත යුතු වැදගත් කරුණක් වන්නේ නිෂ්පාදන කටයුතු සිදුවෙමින් පවතින අතරතුර නිෂ්පාදන විකුණුම් මිල තීරණය කළ යුතු බැවින් ඒකකයක නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය, ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය තොරතුරු භාවිතා කරමින් ගණනය කරනු ලබනු බවයි.

01. පොදුකාර්ය පිරිවැය රැස්කිරීම.

එක් එක් වියදමට අදාළ මූලාශ්‍ර ලේඛන භාවිතා කරමින් අදාළ පිරිවැය වටිනාකම හඳුනාගැනීම මෙහිදී සිදු කරනු ලබයි.

උදා -

පොදුකාර්ය පිරිවැය

මූලාශ්‍ර ලේඛනය

වක්‍ර වැටුප්
 විදුලිය
 නිෂ්පාදන දේපළ පිරිසින උපකරණ ක්ෂය

වැටුප් ලේඛනය
 විදුලි බිල්පත, ගෙවීම් වවුචරය
 පොදු ජ'නල් වවුචරය

02. පොදුකාර්ය පිරිවැය ප්‍රතිපාදනය කිරීම/වෙන් කිරීම

පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන වලට අදාළව පැහැදිලිව වෙන්කරගත හැකි මූලාශ්‍ර ලේඛන තුළ ඇතුළත් පොදුකාර්යය පිරිවැය එම එක් එක් පිරිවැය මධ්‍යස්ථානය ට ඇතුළත් කිරීම, ප්‍රතිපාදනය (යොමු කිරීම/වෙන් කිරීම) ලෙස හඳුන්වයි.

නිදසුන් - පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන වලට අදාළ විදුලි බිල්පත් වෙත වෙනම ලැබී තිබීම.

මෙම කාර්යය සඳහා පොදුකාර්ය පිරිවැය විභජන පත්‍රිකාව භාවිතා කරයි. එවැනි පොදුකාර්යය පිරිවැය විභජන පත්‍රිකාවේ ආකෘතියක් පහත පරිදි වෙයි.

පොදුකාර්ය පිරිවැය බෙදාහැරීමේ විශ්ලේෂණ පත්‍රිකාව

පිරිවැය අයිතමය	විභජන පදනම	මුළු වටිනාකම	නිෂ්පාදන අංශ		සේවා අංශ	
			එකලස්	නිමැවුම්	ගබඩා	යන්ත්‍ර නඩත්තු

03. පොදුකාර්ය පිරිවැය විභජනය කිරීම

එක් නිශ්චිත පිරිවැය මධ්‍යස්ථානයකට අදාළ ව පැහැදිලිව වෙන්කර හඳුනාගත නොහැකි පොදුකාර්ය පිරිවැය සාධාරණ පදනමක් මත පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන අතර බෙදා හැරීම මේ යටතේ සිදු වේ. මෙය පියවර දෙකකින් යුක්ත වේ.

- I. ප්‍රාථමික විභජනය
- II. ද්විතීයික විභජනය

I. ප්‍රාථමික විභජනය

පහසුවෙන් හඳුනාගත නොහැකි වූ පොදුකාර්ය පිරිවැය නිෂ්පාදන සහ සේවා පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන අතර සාධාරණ පදනමක් මත බෙදාහැරීම ප්‍රාථමික විභජනය යි. ඒ සඳහා පහත සඳහන් පදනම් සමාන්‍යයෙන් භාවිතා කරයි.

පිරිවැය අයිතමය	විභජන පදනම
ගෙවල් කුලී, වරිපතම්, ආලෝකය, විදුලිය, ගොඩනැගිලි නඩත්තු වියදම්	වර්ගඵලය, භූමි ප්‍රමාණය
ජල බිල්පත්, විදුලි බිල්පත්, දුරකථන ගාස්තු	පාවිච්චි කළ ඒකක ගණන
වෛද්‍ය වියදම්, ආපන ශාලා වියදම්, වක්‍ර වැටුප්, සුභ සාධක වියදම්, සේවක රක්ෂණය, සේවක අධීක්ෂණ වියදම්	සේවක සංඛ්‍යාව

යන්ත්‍ර ක්ෂය වීම්, යන්ත්‍ර රක්ෂණය	යන්ත්‍ර වල වටිනාකම/ධාරණ වටිනාකම
ගබඩා වියදම්	ද්‍රව්‍ය අධියාවනා පත් අනුපාතය, භාවිතා කළ ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය
නඩත්තු වියදම්	නඩත්තුව සඳහා වැයකළ පැය ගණන
වායු සමන වියදම්	පරිමාව

II. ද්විතියික විභජනය

සේවා මධ්‍යස්ථාන වලට රැස් වූ පොදුකාර්යය පිරිවැය නිෂ්පාදන අංශ වලට නැවත විභජනය කිරීම ද්විතියික විභජනය යි. මේ සඳහා අදාළ සේවා අංශ එක් එක් නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු වලට සේවා සපයන ලද අකාරය පදනම් කරගත යුතුයි. සාධාරණ පදනමක් මත සේවා මධ්‍යස්ථානවල එක් රැස්ව පවතින පොදුකාර්ය පිරිවැය නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු අතර බෙදා හැරිය යුතුයි.

04. පොදුකාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය ගණනය කර, එය භාවිතයෙන් ඒකකයක නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය ගණනය කිරීම.

නිෂ්පාදන මධ්‍යස්ථාන වලට රැස් වූ මුළු පොදුකාර්ය පිරිවැය පිළිගත් පදනමක් මත නිෂ්පාදිත ඒකක වලට ඇතුළත් කිරීම/බෙදාහැරීම අන්තර්ග්‍රහණය යි. මේ සඳහා ආයතනයකට යම් පිරිවැය මධ්‍යස්ථානයක් සඳහා භාවිතා කළ හැකි විකල්ප අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාත වර්ග කිහිපයක් පවතී.

පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාත

01. නිෂ්පාදන ඒකක පදනම

02. පැය පදනම - යන්ත්‍ර පැය පදනම
- සෘජු ශ්‍රම පැය පදනම

03. ප්‍රතිශත පදනම්

- සෘජු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය පදනම
- සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය පදනම
- ප්‍රාථමික පිරිවැය පදනම

• **නිෂ්පාදන ඒකක පදනම**

නිෂ්පාදන ඒකක පදනමට පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය ගණනය කරනු ලබන සූත්‍රය පහත දැක්වේ.

පොදුකාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය = $\frac{\text{ඇස්තමේන්තුගත මුළු පොදුකාර්යය පිරිවැය}}{\text{ඇස්තමේන්තුගත මුළු නිෂ්පාදන ඒකක ගණන}}$

ඉහත සූත්‍රය මගින් ලැබෙන පිළිතුරෙහි එනම් නිෂ්පාදන ඒකක පදනමට ගණනය කරන අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතයේ අදහස වන්නේ නිෂ්පාදන ඒකකයක පොදුකාර්යය පිරිවැය කොපමණ ද යන්න යි.

• **යන්ත්‍ර පැය පදනම**

යන්ත්‍ර පැය පදනම ට පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය ගණනය කරනු ලබන සූත්‍රය පහත දැක්වේ.

පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය = $\frac{\text{ඇස්තමේන්තුගත මුළු පොදුකාර්ය පිරිවැය}}{\text{ඇස්තමේන්තුගත මුළු යන්ත්‍ර පැය ගණන}}$

ප්‍රාථමික පිරිවැය පදනමට ගණනය කරන පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතයෙන් අදහස් වන්නේ ප්‍රාථමික පිරිවැයෙන් පොදුකාර්ය පිරිවැය කොපමණ ප්‍රතිශතයක් ද යන්න යි. එය භාවිතයෙන් භාණ්ඩ ඒකකයකට අදාළ නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය පහත පරිදි ගණනය කළ හැකියි.

$$\text{නිෂ්පාදන ඒකකයක} = \frac{\text{නිෂ්පාදන ඒකකයක ප්‍රාථමික පිරිවැය}}{\text{ප්‍රාථමික පදනමට පොදුකාර්ය පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය}}$$

Commerceforall.lk